

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

Dubium VII. Quo juramento teneatur Clericus, jurans Patrono, augere
antiquam pensionem, & Instituenti, non augere?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

Dubium VII.

Quo juramento teneatur Clericus, jurans Patrono, augere antiquam pensionem, & Insistenti, non augere?

2078. **H**unc casum Episcopus Norvicensis proposuit Lucio III. Præsentati enim Clerici debebant jurare Patronis, quòd majorem ipsis, quàm antea consuetum erat, pensionem solvere vellet; postea verò, cum ab Episcopo iterum instituebantur, iterum jurare debebant, quòd antiquam & solitam pensionem patronis præstandam augere nolint. Unde, cum dubitaretur, cui standum sit juramento? respondit Pontifex: quòd, cum posterius juramentum, quod ratione, & Lateranensis Concilii auctoritate nititur, præjudicet alteri juramento priori, quippe, quod de cupiditate processit, ideò posterius sit servandum; justum autem esse, ut Clerici ob perjurium, quod violare non possunt, ab Ecclesiis removeantur; sic habetur *c. Tua nos n. h. t.*

2079. Ratio dubitandi esse poterat, quia primum juramentum ex una parte videbatur validum, quòd Patronus, qui Ecclesiam fundat, ædificat, aut dotat, pensionem annuam sibi ex ea solvendam cum Episcopi consensu reservare possit, *c. Præterea. 23. de Jure Patronatus*; consequenter juramentum posterius non valuisse, utpote factum contra prius juramentum, quod ponitur obligare; ex altera verò parte primum juramentum videbatur non tenere; nam Patronus extra casum, quo sibi de consensu Episcopi in fundatione Ecclesiæ aliquid reservavit, nihil exigere potest ab Ecclesia, nec pensionem augere, *c. Prohibemus. 7. de censib.* adeò, ut, tametsi Clericus beneficiarius juret, se pensionem majorem soluturum, pro irrito habendum sit juramentum, quippe factum in detrimentum Ecclesiæ, & contra generalis Concilii prohibitionem, *c. Prohi-*

bemus, c. gravis. 13. junct. gloss. V. absoluit, eod. Et quoniam, si promissio augendæ pensionis facta sit Patrono ante præsentationem, & cum ordine & pacto expresso, aut tacito præsentationis consequendæ, Simonia committitur, & ideo ipso jure irrita est promissio, seu institutio præsentati, *c. Cum Clerici. 6. de pactis*, & notat Abbas *hic, num. 3.* etiam hoc titulo nullum erat juramentum primum; adeoque merito constitutum, ut staretur secundo.

Difficultas tamen nascitur ex ipso textu, quòd ibi dicatur: *justum esse, ut Clerici pro perjurio, quod vitare non possunt, ab Ecclesiis excludantur*; perjurium enim tunc propriè & verè committitur, ubi juramentum aliàs validum infringitur; unde videtur concludi, utrumque juramentum in dato casu valuisse; *primum*, quòd aliàs non diceretur *perjurus*, nec depositione puniretur; *secundum*; quia aliàs non juberetur servandum. Alii e contra cum Covarr. in *c. quamvis. p. 1. §. 6. numer. 9.* arbitrantur in rei veritate neutrum juramentum esse licitum, neque ex eo jurantes suis privari beneficiis, quòd alterum ex illis à parte rei fit temerarium; sed solum ex eo, quia quoad vulgi opinionem, duo hæc contraria præstans juramenta, constituit se in perjurio *putativo*; cum duo contraria fuerit pollicitus, in quibus terminis falsæ vulgi opinioni defertur, in quam rem expendere videntur verba hujus textus, ibi: *quod vitare non possunt*, & ibi: *primo præiudicat, quod de cupiditate processit*, si verba hæc referantur ad Patronos, qui ex cupiditate reddituum exigunt juramentum, non verò ad ipsos jurantes.

Duplex difficultatis solutio dari potest. 1. quòd juramentum primum non valuerit quidem, quatenus est in præjudicium Ecclesiæ; secus, quatenus est in suum Clerici præjudicium; & hoc titulo subjectum necessitati relaxationis; consequenter cum ante hæc in-

indeptam in institutione deinde promiserit cum juramento contrarium, fuisse perjurum; sic Barbof. in c. Tu nos, h. t. num. 2. Altera est, quam tradit Layman in dict. c. n. 2. dicens, ab illo Clerico non fuisse commissum perjurium contra juramentum promissorium; nam hujus periurii malitia in eo consistit, quod jurans promissionem iuratam implere negligat, id verò locum non habet, si juramentum obligatorium non sit, sive impleri non possit, aut saltem non debeat: sed cense-ri commississe periurium contra juramentum assertorium, cuius malitia in hoc consistit, quòd quis mendacium, aut falsam assertionem suam iuramento sciens confirmet. Nam in casu, quo quis semel jurat, se daturum; & rursum, se non daturum, præsumitur vel in hoc, vel in illo mendacium dixisse, consequenter falsum juramento firmare voluisse, quod utique periurium est; quod pariter depositione dignum est, c. Presbyter. 12. dist. 81. & c. ult. 22. q. 1.

§. 4.

De reliquis iuramentis licitis, vel illicitis.

2082. Quæstio. 1. est, an, qui juravit rem, ex parte sua licitam, non tamen ex parte recipientis, licite agat ad relaxationem iuramenti? Resp. quòd sic, ex c. 1. h. t. ibi: *Creditoribus ad iuramenta super usuris sibi solvendis præstita relaxanda per Ecclesiasticas censuras cogatis*, quando autem in c. cum quidam. 12. h. t. dicitur, eos, qui jurarunt illicita, absolvendos esse ab illius observantia iuramenti, debet intelligi de absolute declaratione nullitatem vinculi; non liberante, vel tollente; nam tale iuramentum nullam parit obligationem, seu naturale vinculum conscientie præstandi iurata.

2083. Quæstio altera est, an valeat iuramentum Monachi, quòd in claustrò sui Monasterii, cui se vinculo profes-

sionis adstrinxit, ulterius cum Gerardo Monacho manere non velit? quæstio hæc proposita fuit Urbano III. de quodam Monasterii Priore, qui tale juramentum emisit; respondit autem Pontifex: quòd non licuit Monacho supradicto temerarium juramentum facere; maxime, cum fidem professionis frangeret, & stabilitatis sue propositum evacuaret? ideoque circa eum tua, inquit, sollicitudo provideat, quòd talis ei pœnitentia injungatur, ut alius quilibet exemplo ejus deterritus, simile aliquid facere pertimescat: ipse verò in claustrò, quod licite abjurare non potuit, cum stabilitate perpetua, suam pœnitentiam exequatur; c. sicut ex literis, 13. h. t. videtur tamen intelligendum de casu discessus à Monasterio *viâ non licitâ*; secus, cum dependentia à consensu legitimi ad hoc Superioris.

2084. Quæstio est. 3. an hæredes Vasalli Ecclesiæ, v. g. qui *Romane Sedis* feudatarius est, postquam uni Pontifici homagium, seu juramentum fidelitatis præstiterunt, Successoribus ejus iterum jurare debeant? hanc quæstionem Cardinales aliqui deciderunt, quam & Clemens III. approbat, quòd satis sit, si uni Pontifici homagium semel præstiterint; Successoribus verò fidelitatem perinde, ac si etiam ipsis jurassent, servandam esse, c. Veritatis. 14. h. t. ubi not. homagium, seu juramentum fidelitatis, factum *Romane Sedi, vel dignitati*, esse reale, seu transitorium ad Successores in dignitate, respectu cuius est; quamvis ex parte jurantis sit tantum personale; ratio primi est, quia dignitas, & officium cum persona non extinguitur, sed ad successores transit, c. si gratiose, 5. de rescript. in 6. consequenter, si is, cui ratione officii sui juramentum præstitum fuit, resignet, aut deponatur ab officio, jurans respectu illius obligatione liberatur: sicuti hoc ipsum in Voto obedientie cernere est, quod Prælato fit, ut eo deposito obligatio voventis cesset *in illius persona*, & ad successoris personam transeat; arg. c. Venerabilem, 34. de elect. ratio secundi est, quia jura-